

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN
DEMOKRATYCZNY.

Wychodzi codziennie prócz dni poświęconych.

Cena prenumeraty: miesięcznie zł. 3. Zagranicą zł. 6. Prenumeratę przyjmują: Księgarnia W. Makowskiego, S-to Jańska 1, Skład papieru W. Borkowskiego, Mickiewicza 5. Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują Biuro Reklamowe Stefana Grabowskiego, Mickiewicza 4, róg Garbarskiej, telef. 82, J. Karłina, Niemiecka 22, telef. 605, i wszystkie biura reklamowe w kraju i zagranicą.

Redakcja i Administracja: WILEŃSKA 15. Tel. 99. Czynna od 9 do 3 pp. Dział ogłoszeniowy „Kurjera Wileńskiego” mieści się przy Burze Reklamowej S. Grabowskiego, Mickiewicza róg Garbarskiej 1. Tel. 82. Czynna od 9-6 w. Redaktor przyjmuje od 2-3 popoł. Rękopisów nadsyłanych redakcja nie zwraca.

Cena ogłoszeń: Za wiersz milimetry na 1 str. groszy 20, na 4-ej stronie 10. Komunikaty (ogłoszenia tekstowe) za wiersz milimetry 30 groszy. Układ ogłoszeń na 1-ej str. 5-o łamowy, na 4-ej str. 8-mio łamowy. Terminy druku mogą być przez administrację zmieniane dowolnie.

DOM HANDLOWY F. MIESZKOWSKI

Mickiewicza, 23, tel. 299.

POLECA NA SEZON MANUFAKTURĘ:

Gotowe palta i ubrania.

MEBLE.

Spółdzielniom, Kooperatywom oraz Stowarzyszeniom warunki ulgowe.

Ma azyny otwarte cały dzień od 9 r. do 7-ej wiecz.

CHRZEŚCJAŃSKI SKLEP Leonarda Pikiela

Wilno, ul. Wielka 2.

Swieże otrzymane materiały na sezon zimowy na damskie i męskie ubrania, płaszcze i pokrycia

WYSOKICH GATUNKÓW

Krepy, Bostony, Kamgarny, Gaberdyny, Sukna, Ulstry, Plusze jedwabne i wełniane.

Wełny na suknie.
Barchany i flanele.

Białe bielizniane towary.
Koce i chustki.

CENY NISKIE.

Wiadomości polityczne.

Delegaci Niemiec na konferencję gwarancyjną. „Montag Morgen” dowiaduje się, że stało już ustalone, iż w konferencji w sprawie paktu gwarancyjnego wezmą udział kanclerz dr. Luther, minister spraw wewnętrznych Schiele oraz minister spraw zagranicznych dr. Stresemann.

Warunki i żądania Turcji. Rada Ligi Narodów z nowymi propozycjami, w których domaga się ponownego przyznania jej Mossulu, godząc się jednak na ustąpienie dla Iraku prowincji Dżala. W zamian za przyznanie jej Mossulu, Turcja ofiarowuje się zawrzeć wzajemny pakt gwarancyjny między Turcją, Irakiem, Anglią i Persją.

Min. Skrzyński przedkłada Chamberlaina. W wywiadzie, udzielonym specjalnemu korespondentowi „Matinala”, min. Skrzyński dał wyraz swemu zadowoleniu z tego powodu, że udało mu się przekonać Chamberlaina o ścisłym związku rokowań w sprawie paktu reńskiego i rokowań w sprawie paktu długich rozmów z Chamberlainem minister Skrzyński nabrał przekonania, że angielski minister spraw

zagranicznych, w zupełności rozumiejąc, iż niema bez Polski bezpieczeństwa Europy, gotów jest uczynić wszystko co tylko będzie od niego zależało, aby doszło do skutku zawarcie traktatu arbitrażowego polsko-niemieckiego.

„Echo de Paris” donosi z Genewy: Był p. Bernstorff, ambasador niemiecki w Waszyngtonie Bernstorff podczas wywiadu oświadczył, że Niemcy będą żądały ewakuacji strefy kolońskiej, jako natychmiast udzielonego ekwiwalentu za pakt bezpieczeństwa. Co się tyczy umów arbitrażowych Niemiec z Polską i Czechosłowacją, to, jego zdaniem, czas na nie przyjdzie dopiero po zawarciu paktu reńskiego.

Minister Skrzyński podczas wywiadu, udzielonego korespondentowi tegoż dziennika, wyraził swe zadowolenie z powodu sympatycznej atmosfery, jaka bez przerwy trwała cały czas jego porozumiewania się z Chamberlainem i Briandem. Min. Skrzyński podkreślił konieczność utrzymania bezwzględnej identyczności w systemie obu paktów t. j. reńskiego i wschodnio-europejskiego, które też winny być opracowywane równocześnie i w tejże miejscowości.

Podręczniki Szkolne do wszystkich zakł. nauk.

posiada w możliwym komplecie i poleca

Księgarnia Józefa Zawadzkiego w Wilnie

Wielka 7, tel. 6-60.

Wysyłka na prowincję skutecznia się odwrotną pocztą.

Gdzie szukać bogactwa.

Po roku ubiegłym 1924, roku nieurodzaju i biedy, błysnął nam łaskawy uśmiech losu. Cieszyliśmy się bogactwem plonów pól naszych, jak cieszą się dzieci, widząc łąkę kwiatów pełną. Jak promień słońca na łanach zbożnych, uśmiechy grały na twarzy pracowników tych łanów. Ale weszliśmy już w „wiek męski, wiek kłeski”, gdy dziecięca gra porywów nie potrafi wypełnić dni. Przybyła jesień i przyniosła czas realizacji i porachunków, czas wpłaty zaległości i długów jakie powstały nam z roku ubiegłego; wszystko się stało mniej różowem. Zamiast blasków zorzy, szara troska wślizga się do chat i serc. Albowiem w stosunku do podwójnych urodzajów przybyły podwójnie niskie ceny, przy jednocześnie znacznie wzrosłych cenach na wszelkie fabrykaty.

W takim czasie przychodzi zaduma, czy w naszym życiu gospodarczym nie jest zepsuta maszyna, jak w takim zegarku, który zamiast dwunastej wskazuje szóstą godzinę?

Zdaje się, że tak. Tam u góry niema linji wytycznej, a u dołu?..
Też niema.

Zostało wyrachowaniem, że z urodzaju roku obecnego, będziemy mieli nadmiar zboża w ilości 120.000 wagonów, które pojedą zagranicę przynosząc gotówkę do kieszeni rolnika.

Jeżeli przypuścimy, że cena zboża ustali się na 20 zł. przeciętnie za metr, urodzaj roku obecnego da przyrwy gotówki 240.000.000 (dwieście czterdzieście milionów złotych).

Suma zupełnie poważna, lecz każda wielkość określamy przez porównanie. W tym wypadku do porównania nada się kraj równie jak nasza Polska rolniczy i rachujący bogactwo swoje według wytworów pracy wsi. Takim krajem jest Danja.

Wywóz rolniczej Danji jest cokolwiek inny, albowiem duńscy mecano rachując „obrali sobie lepszą częstokę” i zboża nie tylko nie wywożą lecz nawet cośkolwiek dokupują z innych krajów, zaś odpadków zboża w postaci otrab i mekuch w dość znacznej ilości. Produktem wywozu rolnika duńskiego jest masło, ser, mięso świńskie i krowie, jaja, bydło, konie i t. p.

Wywóz, czyli eksport wytworów pracy rolników Danji, według śelskich danych, wyjętych z duńskich pism rolniczych w roku 1922 wynosił:

Masła	961.040 centnarów metrycznych;
Bacon (wieprzowina)	1.124.640 centnarów metrycznych;
Mięsa krowiego	190.470 centnarów metrycznych;
Żywego bydła rogatego	94.426 sztuk;
Koni	20.747 sztuk.

Ponadto dużo świń żywych, mój jaj i serów. *)
Ile pieniędzy otrzymali rolnicy duńscy z zagranicy za swe wytwory, każdy ciekawo może sobie wyrechować, gdyż były takie:

Masło średnie	3 zł. 94 gr. za kg.
Bacon wieprz.	2 „ 20 „ „ „
Mięso krowie	—
Krowa około	600 zł.
Koń	700 zł.

Do Polski zaś przywozi się masło z Danji i Łotwy, wieprzowinę z Ameryki, bydło z Holandji, konie z Węgier i t. d.

Jednej chwili zastanowienia się wystarczy, by zrozumieć źródło naszej biedy.

Tych kilka liczb wykazuje obrazowo wyższość produkcji zwierzęcej nad zbożową. Albowiem jedna tylko część tej produkcji mianowicie masło wzięta pod rachunek wykazuje — 96.104.000 kg. po 3 zł. 94 gr. — su-

*) Rolnictwo duńskie opiera się na drobnej własności (Przyp. Red.).

Dr. D Olsjko

Choroby uszu, gardła i nosa
Jagiellońska Nr. 9, m. 3.
Przyjmuje od 9-10 rano.
W lecznicy Litewskiej (Wileńska 28)
od godz. 1-3 po poł.

me 378.649.760 złotych. Czyli że o wiele przewyższa wartość wywozu naszego zboża.

Należy przypomnieć sobie, że Polska obszarem jest ośm razy większą niż Danja, więc o tyleż razy wianna ją przewyższać produkcją.

Nie do pominięcia w tem rozważaniu jest sprawa, że wywoząc zboże, wywozimy azot, fosfor i inne składniki, czyniące rodzajność pól naszych, którym musimy je zwrócić w postaci nawozów sztucznych, częściowo sprowadzonych z zagranicy, czem jeszcze poniżamy nasz dochód, nasz bilans gospodarczy.

Gdy tymczasem duński gospodarz przy intensywnej produkcji zwierzęcej utrzymuje rodzajność pól pozostałym mu nawozem naturalnym i racjonalnym, a łatwym płodozmiennem.

Stąd wniosek, że gdy duńczyk mówi: bogactwo rolnika — to jego krowa, świnia, kura — mądrze mówi.

W tem i my musimy szukać bogactwa.

9.IX.—25.
Miechów.

W. Pieslak.

Z Rosji Sowieckiej.

Karachan w Moskwie.

MOSKWA. 12.IX. (tel. wł.). Przedstawiciel Sowieców w Chinach Karachan przybył do Moskwy. Na dworcu Karachan był owacyjnie witany przez przedstawicieli komisariatu do spr. zagr., urzędników poselstwa chińskiego i delegacje wszystkich organizacji, które mają styczność z Dalekim Wschodem. Oficjalnie komunikują, że Karachan przybył do Moskwy na 2 miesięczny pobyt. Krążą pogłoski, że Karachan jest pierwszym kandydatem na stanowisko komisarza spr. zagr., gdyby Cziczeryn miał ustąpić.

Obrady Ligi Narodów.

Sprawa mniejszości narodowych. — O konferencji rozbrojeniowej. Wniosek Galwanauskasa.

GENEWA, 14.IX (Pat.) W poniedziałek zgromadzenie Ligi Narodów kontynuowało dyskusję nad sprawozdaniem z działalności Ligi. Delegat węgierski, omawiając sprawę ochrony mniejszości, wypowiedział opinie, że rozmaite mniejszości, które występują ze swymi skargami, powinny być wysłuchane, albo przez samą Radę Ligi Narodów albo przez komitet. Gdy petycje mniejszości pochodzą od większych grup, albo od poszczególnych kościołów, czy też kompetentnych władz, wówczas Rada Ligi Narodów nie powinna takich petycji bez skrępowania odrzucać. Wreszcie szef delegacji węgierskiej postawił wniosek, sżeby Rada Ligi Narodów natychmiast przystąpiła do przygotowawczych prac do zwołania konferencji rozbrojeniowej. Jednostronne rozbrojenie narodów zwyciężonych jest dla nich, zdaniam mówcy, upokorzeniem i taki pokój nie jest pokojem, lecz tylko zawieszeniem broni. Te słowa przyjęte zostały przez Radę oklaskami. Galwanauskas delegat Litwy, występuje z wnioskiem utworzenia specjalnej komisji, która miała za zadanie wypracowanie specjalnej konwencji pomiędzy państwami członkami Ligi dla wzajemnej ochrony swoich mniejszości i obrony ich interesów.

Zabiegi Gdańska.

GENEWA, 14.IX (Pat.). Przedstawiciele Gdańska czynią wysiłki, celem odroczenia ostatecznej decyzji w sprawie określenia granic portu dla poczty polskiej. Równocześnie w innej drobniejszej sprawie: ratyfikacji granic składów amunicyjnych na Westerplatte, przedstawiciel Gdańska nie zgadza się na załatwienie polubowne, ponieważ, według wiadomości, otrzymanych z Berlina, zamierza on podobno przy tej sposobności wygłosić agitacyjną mowę przeciwko Polsce.

Harcerze polscy u Ojca Świętego.

RZYM. 13.IX. (Pat.) Papież przyjął na specjalnej audjencji delegację Związku Harcerstwa Polskiego, biorącą udział w pielgrzymce skautów z całego świata do Rzymu. Naczelny kapelan Z. H. P. ks. Antoni Bogdański z Włocławka uzyskał prawo udzielania błogosławieństwa apostołskiego członkom organizacji i ich rodzinom. Przyjęcie miało charakter nadzwyczaj serdeczny.

Uroczystości gnieźnieńskie.

Dnia 12 b. m. Gniezno przybrało na przyjęcie Głowy Państwa wspaniałą szatę. Domy przybrane były zielenią i przystrojone chorągiewkami o barwach narodowych. Na peronie okazałe udekorowanego dworca u wejścia widniał napis: „W progach grodu Lecha witaj Panie Prezydencie Rzeczypospolitej”. Na peronie dworca ustawiła się kompania honorowa 69 p. p. ze sztandarem i orkiestra, zgromadziło się duchowieństwo, generalicja, naczelnicy władz państwowych i samorządowych.

Wśród huku salw armatnich i dźwięków hymnu narodowego zjechał pociąg p. Prezydenta o godz. 9 min. 45. P. Prezydent Wojciechowski w otoczeniu ministrów Klarnera i Janickiego, ze świtą p. wojewody Bnińskiego i innych dostojników, przeszedł przed frontem kompanii honorowej, poczem po powitaniach i przedstawieniach zebranych przedstawicieli władz miejscowych, z prezydentem miasta Gniezna Barciszewskim na czele, odjechał wraz z wojewodą Bnińskim i gen. Zaruskim powozem do Katedry. W dalszych powozach jechali inni przybyli goście. Przy wspaniałej pogodzie wzdłuż całej drogi, którą przebywał p. Prezydent, ustawiły się szpalery stowarzyszeń ze sztandarami, dzieci szkół miejscowych i powiatów z chorągiewkami o barwach narodowych, witając z tłumem publiczności p. Prezydenta gorącymi, pełnymi zapału okrzykami.

W Katedrze p. Prezydent Rzeczypospolitej zajął miejsce honorowe u głównego ołtarza, w presbiterjum zaś zasiadli dostojnicy, a wśród nich księża biskupi: Łukomski z Poznania, Laubitz z Gniezna, Przeździecki, biskup podlaski i Klunder z Pelplina. Nabożeństwo celebrował ks. biskup Laubitz. Z ambony wygłosił natchnione przemówienie ks. kanonik Lisiecki, mówiąc o wielkiej misji dziejowej narodu naszego i o nieśmiertelnych czynach Chrobrego.

„Cała Polska, mówił kaznodzieja, była tem uśpionem rycerstwem Chrobrego. Zrządzeniem Opatrzności ziemia zadrżała, myśmy usłyszeli, jak zagrał złoty róg, zmartwychwstała myśl Chrobrego i wstały wielkie jego cienie. Dziś myśli nasza idzie za myślą Chrobrego, poczęta przed wiekami poszum fal morza, a oczy nasze zwrócone są w tę stronę, gdzie on wbił żelazne stopy”. Kaznodzieja zakończył apelem: „Dzwon Wojciecha na szczycie katedry gnieźnieńskiej, niechaj bije, niech usłyszą wszystkie polskie serca to wielkie Te Deum radości i chwały”.

Z katedry udał się p. Prezydent Rzpłitej na plac katedralny, gdzie wznosi się olbrzymich rozmiarów model pomnika Bolesława Chrobrego. U stóp modelu, przedstawiającego się imponująco, ustawiły się delegacje strzelców, bractwa stowarzyszeń strzelców, powstańców, weteranów, harcerzy i t. d. Sztandary utworzyły zwarty czworobok. Plac katedralny i przyległe ulice wypełniły tłumy publiczności.

P. Prezydent Rzpłitej zasiadł na fotelu przed pomnikiem. Dookoła ustawili się przybyli ministrowie, dostojnicy państwowi i duchowieństwo. Ks.

biskup Laubitz wygłosił na stopniach pomnika piękne przemówienie, w którym podkreślił znaczenie Gniezna i katedry gnieźnieńskiej jako strażnicy relikwii narodowych. Podniósł znaczenie pomnika Bolesława Chrobrego dla narodu, który dzisiaj śpiącemu mu dług wdzięczności i składa hold królowi, będącemu uosobieniem wszystkich cnót i bohaterstwa. Mówca zaznaczył, że dla braku czasu nie podobna było pomnika wykończyć i że dzisiaj odbędzie się tylko położenie kamienia węgielnego. Prosił przytem, aby p. Prezydent zechciał położyć swój podpis na dokumencie erekcyjnym, który ma być złożony w kamieniu węgielnym pomnika. Ks. biskup Laubitz wręczył p. Prezydentowi Rzpłitej medal we wspaniałym futerale, wybitny na pamiątkę uroczystej chwili. Pan Prezydent Rzpłitej oglądał model pomnika, interesował się jego szczegółami i podpisał dokument erekcyjny. Po odczytaniu dokumentu erekcyjnego, uroczystość zakończyła się odśpiewaniem „Boże coś Polskę”. Z placu katedralnego odjechał p. Prezydent do prywatnego mieszkania prezydenta m. Gniezna Barciszewskiego.

Uroczystości w Poznaniu.

POZNAŃ, 13.IX. (Pat.) Imponująco i podniosło wypadło uroczyste otwarcie mostu Bolesława Chrobrego. Otwarcia dokonał Pan Prezydent Rzeczypospolitej. Most, jak głosi napis na balustradzie, zbudowany został w 1924/25 roku w 900 rocznicę koronacji króla. Szpaler po obu stronach mostu tworzyli sokoli, sokolice, harcerze, powstańcy, halerczycy, bractwa strzeleckie i młodzież szkolna, która obrzuciła p. Prezydenta kwiatami. Pan Prezydent Rzeczypospolitej zasiadł na wzniesieniu w pawilonie, tu też zajęli miejsca członkowie rządu, p. Premier Grabski, Raczkiewicz, Klarner, Tyska, szef kancelarii cywilnej Lenc, generał Zaruski, inspektor armii Skierski, generał Sosnkowski, wojewoda Bniński, prezes Sadu Apelacyjnego Zakrzewski, prezes Dyrekcji Kolei Dobrzyckiej. W chwili przybycia p. Prezydenta Wojciechowskiego orkiestra odegrała hymn narodowy.

Ksiądz biskup Łukomski, odprawiając krótką modlitwę, dokonał poświęcenia mostu. Pan Prezydent Wojciechowski przeciął wstęgę, poczem wszyscy dostojnicy udali się ku środkowi mostu, gdzie odczytano akt erekcyjny, który Pan Prezydent Rzeczypospolitej podpisał, następnie kładł swe podpisy p. Premier Grabski, ministrowie i inni.

O godz. 11-ej dokonał p. Prezydent Rzpłitej otwarcia wystawy Lotniczej, witany u wejścia przez pułkownika sztabu generalnego Abzółtowskiego, w imieniu Komitetu Wystawy i L.O.P.P. (Przemówienie podajemy osobno).

Po zwiedzeniu Wystawy odebrał p. Prezydent Rzpłitej hold i raport Towarzystwa Powstańców i Wojaków. Powstańcy przybyli w liczbie przeszło 1500 osób z okręgu ze sztandarami i orkiestrą.

O godz. 12 ej m. 15 p. Prezydent Rzpłitej wziął udział w akademii, u rządzonej ku czci króla Bolesława

Chrobrego w auli uniwersyteckiej, wypełnionej po brzegi publicznością.

O godz. 2-iej po południu podejmowało p. Prezydenta Rzpłitej m. Poznań w Złotej Sali ratusza śniadaniem, wydanem na sto nakryte.

POZNAŃ, 14.IX. (Pat.) Prezydent Rzeczypospolitej dokonał w dniu wczorajszym otwarcia ogrodu szkolno-botanicznego. Dostojnego gościa witał kierownik okręgu szkolnego p. Chrzanowski. Po zwiedzeniu ogrodu pan Prezydent udał się do auli uniwersyteckiej na posiedzenie poznańskiej Izby rzemieślniczej, które odbyło się przy udziale tysiącznych rzesz rzemieślników, przybyłych również z innych województw ze Śląska i Pomorza. Pan Prezydent Rzeczypospolitej zajął honorowe miejsce na sali,

w pierwszych zaś rzędach zasiadli prezes rady ministrów p. Grabski, dostojnicy duchowni oraz przedstawiciele władz rządowych i samorządowych. Na podium ustawili się chorągiewki poszczególnych cechów oraz zasiadli członkowie zarządu izby. Po szereg przemówień pan Prezydent Rzeczypospolitej podpisał protokół posiedzenia, poczem wygłosił dłuższe przemówienie o roli rzemiosł. Wczoraz o godz. 20 odbył się w dużej sali hotelu Bazar obiad, wydany dla pana Prezydenta Rzeczypospolitej przez Poznańską Izbę Rzemieślniczą. W obiedzie uczestniczyli między innymi premier Grabski, ministrowie Tyska, Klarner i Raczkiewicz.

wę podpisał plenipotent fabryk papieru, ze strony Sowietów handlowy przedstawiciel S. S. S. R. Szewców.

Obstalunek ma być wykonany w przeciągu 8 mies.

Sowiety mają płacić przy przyjęciu każdej partii papieru połowę wartości pieniędźmi — połowę weksłami.

W najbliższych czasach ma być podpisana umowa z fabrykantami skór. Sowiety dają obstalunek na 1 mil. rub. zł. na skóry.

Z kraju i zagranicy.

Z całej Polski.

VI polski kongres przeciw alkoholizmowi.

Dnia 25 b. m. rozpocznie się w Katowicach VI pol. kongres przeciw alkoholizmowi pod protektoratem wojewody Biłskiego i ks. bisk. Hłonda.

Kongres trwać będzie trzy dni.

Każdy obywatel, obserwujący powojenne stosunki w Polsce, stwierdzić musi zaniepokojeniem, iż obniżeniu się poziomu moralnego po wojnie, towarzyszy alkoholizm, który remu holdują liczne jednostki wszystkich stanów i zawodów i nie tylko mężczyźni ale i kobiety, nie tylko dorośli, ale nawet młodzież i dziatwa szkolna. Nie czas dziś wskazywać cyfrowo, jaki procent dzieci szkolnych w Łodzi, Warszawie, Wilnie i Poznaniu przyznał się do używania wódki. Wystarczy dziś wskazać, że szkody wywołane alkoholizmem są bardzo poważne i oddziałują nie tylko na pijących, lecz na liczne rzesze istot niewinnych, a zwłaszcza na potomstwo pijących.

Nowoczesny alkoholizm jest problemem pod każdym względem niezmiernie skomplikowanym, skoro się zważy rozbiorność różnych interesów w grę wchodzących. Dziś gdy sąsiad nasz zachodni coraz wyraźniej dąży do odwetu pokojowego lub oziębnego, potrzeba nam trzeźwości, pracowitości i cnoty, bo te wartości moralne decydują przedewszystkiem o przyszłości państwa i narodu. Bliższych informacji w sprawie kongresu udziela: w Poznaniu: Polska Liga Przeciwalcoholowa, Aleje Marcinkowskiego 1 (tel. 10 — 45), w Warszawie: J. Szymański, Żórawia 21 m. 28 (telefon 26 — 21), w Katowicach: J. Skraburski, Gliwicka 5.

Z zagranicy.

Delegacja polska na kongresie b. uczestników wojny.

RZYM, 13.IX. (Pat.) W hotelu „Exelsior” delegacja polska na kongres F. I. D. A. C. wydała przyjęcie na cześć innych delegacji na tenże kongres. Szef delegacji polskiej Ligocki wypowiedział mowę, w której witał włoskich uczestników wojny w imieniu polskich towarzyszy broni, wyrażając przytem uznanie dla Mussoliniego, oraz podkreślając wielokrotnie stosunki kulturalne pomiędzy Polską a Włochami. Mowa polskiego delegata była gorąco oklaskiwana. Odpowiadał mu deputowany Biagli w imieniu delegacji włoskiej.

Dyplomatyczne śniadanie.

PARYŻ, 14.IX. (Pat.) Premier angielski Baldwin, oraz jego małżonka przyjęli zaproszenie Brianda do wzięcia udziału w śniadaniu u ministra spraw wojsk. Na śniadaniu będzie obecny Briand, zaś Caillaux przybędzie prawdopodobnie pod koniec śniadania, ażeby porozmawiać z Baldwinem.

Międzynarodowi złodzieje brylantów.

Jak donosi „Petit Parisien” z Antwerpii, tamtejsza policja schwytała międzynarodową bandę złodziei brylantów. Odgależeni teje bandy działali w Portugalii i w Anglii. Kradzież, dokonana na szkodę jednego tylko belgijskiego towarzystwa akcyjnego, posiadającego swe przedsiębiorstwo w Anglii powoduje stratę dla towarzystwa w wysokości wielu milionów franków. 7-miu członków bandy aresztowano.

Teatr Polski

Dziś — premiera

„Chrześniak wojenny”

farsa Hennequin'a i Veber'a

Początek o godz. 8 m. 15 w.

Dr. Medycyny

Jerzy Dobrzański

Ginekolog

powrócił i wznowił przyjęcia w „Poradni” Pol. Zrzesz. Lek. Specjal. ul. Garbarska 3, Codziennie od 5—6 p. p. Tel. 6—58.

Pierwsza wycieczka artystyczna „Reduty”.

II.

Baranowicze.

Dnia 5-go września „Reduta” stanęła w Baranowiczach. Przybyła na miejsce pod Ognisko kolejowe, gdzie się miało odbywać przedstawienie sztuki Żeromskiego „Uciekla mi przepióreczka” dopiero o godz. 7.30. Początek zaś przedstawienia wyznaczono na 8.30. Ukrop pracy. Dano jednak radę. Sala, mimo jej oddalenia od miasta o 3 prawie km., pełna. Przyjęcie sztuki, jak i w poprzednich miastach, niezwykle serdeczne. Późny przyjazd a wczesny wyjazd (następnego dnia — zrana o godz. 5-ej) — nie pozwolił na nawiązanie kontaktu z miejscowymi władzami. Konferowano tylko z zarządami organizacji kolejowych i z kierownikiem miejscowej trupy amatorskiej.

Myśl stałych dojazdów „Reduty” została przyjęta z uczuciem radosnej ulgi. Duże miasto kresowe pozbawione jest zupełnie widowisk teatralnych. Trupy teatralne, które bywają w mieście nic wspólnego ze sztuką nie mają. Trupy rosyjskie i żydowskie często nawiedzają miasto — poziom ich artystyczny dość poprawny. Tembardziej tedy konieczne są stałe dojazdy „Reduty”. Miasto posiada

dość dużą salę teatralną w kinie „Apollo”.

Wołkowysk.

Dnia 6-go września „Reduta” odbyła przedstawienie sztuki Żeromskiego „Uciekla mi przepióreczka” w pięknej sali ogniska kolejowego w Wołkowysku. Miasto rzadko ogląda przedstawienie, o jakim takim poziomie artystycznym. — Przyjazd „Reduty” był więc dużym zdarzeniem kulturalnym w życiu miasta. Przyjmowano „Redutę” serdecznie i okazano pełne zrozumienie dla jej planów i metod artystycznych. W dużej sali Ogniska — przepięknie. Podkreślić należy, że dzięki żywej działalności miejscowych kół amatorskich, ludność miasta ma pewne wyrobienie artystyczne i dobrze posunięte zaczątki smaku artystycznego. „Reduta” w przyszłych swych wyprawach artystycznych stale będzie mogła liczyć na chętne i świadome audytorjum. Ubolewać tylko należy, że sala teatralna Ogniska pobudowana ze znanstwem i nieznanstwem technicznie, przeznaczona jest tylko na widowiska w lecie. Używanie jej w czasie miesięcy jesiennych i zimowych wymaga oszalowania i poprawek. Miejsce Ognisko we własnym zakresie zdobyć się na to nie może. Kierownik „Reduty”, p. Osterwa, odbył w tej sprawie konferencję z czynnikami opinii miejscowej. Miejmy nadzieję, że rezultat jej umożliwi teatrowi objazdowemu „Reduty” pobyt

w tem sympatycznym mieście i w porze zimowej.

Mołodeczno.

Dnia 8-go września „Reduta” odbyła ostatnie przedstawienie i-go objazdu w Mołodeczno. Zapadła głucha miłośnica — deskami zabita szczególnie od wpływów „wielkiego świata” kultury. Miejscowi działacze rozpaczliwie borykają się z warunkami, — by jako tako utrzymać spóbywateli na poziomie ogólnego życia kulturalnego. Przyjazd „Reduty” był jakby świętem dla miejscowej ludności. Przedstawienie sztuki Żeromskiego „Uciekla mi przepióreczka” odbyło się w małej salce Ogniska kolejowego na mikroskopijnej wprost scenie. Na przedstawienie zjeżdżano nawet z najdalszych okolic. W chwili rozpoczęcia przedstawienia tłum bryczek i wozów obległ budynek Ogniska. Orginalny i niezwykły dla tamtejszych stosunków widok. Sztukę przyjmowano entuzjastycznie. Przedstawiciele miejscowej ludności serdecznie dziękowali wykonawcom sztuki. Proszono o niezapominanie o Mołodeczno. Miejscowe władze, przedstawiciele wojskowości i nauczycielstwa odniosły się z pełnym zrozumieniem do pracy „Reduty”. W kasynie wojskowym ma powstać salka teatralna na 400 osób w której w przyszłości „Reduta” będzie dawała swe przedstawienia.

Z państw bałtyckich.

Łotwa.

Zażeganie strejku.

RYGA, 11.IX. (tel. wł.). W związku z groźącym strejkem w warsztatach kolejowych, w min. opieki społecznej odbyło się posiedzenie przedstawicieli rządu z przedstawicielami związku kolejarzy. Konferencja trwała bardzo długo, lecz strony doszły do porozumienia, gdyż zapowiedziany 5-cio minutowy strejk w warsztatach w ostatniej chwili odwołano. Przyczyny strejku mają podłoże czysto ekonomiczne.

Przedstawiciele min. komunikacji uznali, że wobec wzrostu drożyzny pensje kolejarzom muszą być podniesione.

Estonja.

Podpisano handlową umowę z Sowietami.

TALLIN, 13.IX. (tel. wł.). Po dłuższych pertraktacjach podpisano pierwszą handlową umowę z S.S.S.R. Firmy estońskie otrzymały obstalunek od Rosji na papier na sumę 4 1/2 mil. rub. zł. Ze strony Estonji umo-

Z SENATU.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Głosowanie nad ustawą o reformie rolnej.

Wynagrodzenie za wywłaszczoną ziemię. — Wnioski o reasumpcję ustawy. — Przekazanie ustawy Komitetowi Redakcyjnemu Komisji Prawniczej. — Utworzenie specjalnej Komisji dla przejrzenia całości ustawy.

Połączone komisje senackie przystąpiły dziś do głosowania nad dalszymi artykułami projektu ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Przy art. 31, traktującym o sposobie płacenia wynagrodzenia za wywłaszczenie ziemi, przedstawiciel ministerstwa skarbu oświadczył, że dla rządu najdogodniejsza jest redakcja art. 31 przyjęta przez Sejm, a pozostawiająca rządowi wolną rękę płacenia gotówką albo rentą. Jednak rząd uważałby za możliwe zgodzić się na pośrednią koncepcję i zafiksować w ustawie procentowy stosunek części płatnej w rentie w zależności od obszaru wywłaszczonego majątku. Stanowisko to poparł również przedstawiciel ministerstwa ref. roln.

Następnie zostały zgłoszone 3 tabele, oparte na powyższej zasadzie: dwie — przez Klub Ch. D. i jedna — przez kier. ref. rolnych. Po półgodzinnej przerwie, w czasie której odbywały się narady klubów nad powyższą kwestją, sprawozdawca oświadczył się za jedną z formulek Klubu Ch. D., stanowiącą pośrednią propozycję ze zgłoszonych 3-ch wniosków, którą też komisja przyjęła większością głosów.

Dalej przyjęto art. 36-a który brzmi: „obywatele państw obcych, wierzyciele nieruchomości ziemskich, przejętych przez państwo na zasadach niniejszej ustawy, o ile sprawa ich wynagrodzenia nie będzie załatwiona drogą układu między danymi państwami, otrzymują wynagrodzenie za przejęte grunta podług zasad ustawy niniejszej, jeżeli państwo, którego są obywatelami nie stosuje wywłaszczenia bez odszkodowania. Jednak odszkodowanie, przypadające mającej obywatelowi obcemu w Polsce, nie może być korzystniejsze niż to, które otrzymuje w analogicznym wypadku obywatel polski w odnośnym państwie. W braku jednego z powyższych warunków Rada Ministrów, na wniosek ministra ref. roln. i min. spr. zagr. może wstrzymać wypłacenie wynagrodzenia za wykupiony majątek w całości, lub w części do czasu usunięcia ograniczeń obywateli polskich w odnośnym państwie,

względnie do czasu wypłacenia polskiemu obywatelowi w tem państwie wynagrodzenia za wywłaszczoną ziemię”.

Wreszcie Komisja przyjęła z 10-letnimi poprawkami art. 61 projektowanej ustawy.

Na popołudniowym posiedzeniu połączone komisje przegłosowały pozostałe artykuły, przyjmując szereg drobnych poprawek, poczem przystąpiono do głosowania nad wnioskami o reasumpcję pozostałych uchwał. Wszystkie wnioski senatora Woźnickiego (Wyzw.) upadły, przyjęto natomiast wnioski sen. Białego (Piast) o reasumpcję uchwały, skreślającej ustęp z art. 3 go, zawierający rygory w stosunku do właścicieli ziemskich, którzy przeprowadzili parcelację bez zachowania ustawowych przepisów. Ustęp ten przywrócono ze zmianą, zaproponowaną przez sen. Smólskiego (Ch. D.), a polegającą na tem, że przepisy tego artykułu będą stosowane tylko na przyszłość, a nie wstecz.

Wniosek sen. Białego o reasumpcję uchwały co do art. 26, regulującego splatę wierzytelności, upadł z powodu przyjęcia tego właśnie artykułu w brzmieniu, zaproponowanym przez sen. Bielawskiego (Z. L. N.).

Senator Buzek (Piast) zrzekł się referatu.

Następnie sen. Woźnicki zgłosił 3 formalne wnioski: 1) o odbycie 2-go czytania nad projektem ustawy, 2) o wydrukowaniu sprawozdania z tekstem ustawy wraz z przyjętymi poprawkami, 3) o przekazaniu ustawy komitetowi redakcyjnemu Komisji Prawniczej, dla skontrolowania tekstu ustawy pod względem językowym. — Pierwsze dwa wnioski upadły, o trzecim zaś przewodniczący obiecał zakomunikować marszałkowi Senatowi.

Na wniosek sprawozdawcy o przejrzeniu całości projektu poprawek i ewentualnym uzgodnieniu możliwych sprzeczności, polecono to załatwić specjalnie powołanej komisji, w skład której weszli: referent sen. Bielawski (Z. L. N.) i senatorowie — Buzek (Piast), Nowodworski (ChD) Gloger (ChN) i Kowalczyk (Z. L. N.).

wej pożyczki dolarowej. Najbliższe ciągnięcie wygranych odbędzie się w d. 1 października, przyczem wylosowane będą 52 premje na ogólną sumę 25 tys. dolarów. Główna wygrana w tem ciągnięciu wynosi 8 tys. dolarów.

Masowy Zjazd kupców rumuńskich do Lwowa.

Z Czernowiec donoszą o kolosalnym popycie na legitymacje uczestnictwa w Targach Wschodnich. Do Lwowa wybiera się mnóstwo osób z Bukowiny i Besarabii w najbliższych dniach. Wysłany do Czernowiec zapas stałych kart wstępu został w dwóch dniach rozchwytyany. Zastępstwo Targów Wschodnich zażądało telegraficznie dalszej przesyłki 300 sztuk legitymacji.

Z Czernowiec odejździe specjalny pociąg wycieczkowy, którego uczestnicy korzystać będą z ulg kolejowych

przyznanych zarówno przez rumuńskie, jak i polskie władze kolejowe. W związku z urzędową na V-ych Targach Wschodnich zbiorową prupą wystawców rumuńskich zanosi się tym razem na masową frekwencję rumuńskich przyjeźdźców na Targach Wschodnich, co niewątpliwie wywrze dodatni wpływ na wzmocnienie osłabionego w ostatnim półroczu eksportu polskiego towaru do Rumunii.

Kapitał angielski w przemyśle mydlarskim polskim.

Wszelkowiata firma wyrobu mydła Lever Brothers et Comp. sunlight czyni starania u rządu o przyznanie jej kontyngentu wwozowego, jakkolwiek w roku ubiegłym firma do Polski nie importowała.

Ta sama firma w razie utrudnień importowych stawianych przez rząd ma zamiar złożyć fabrykę w Polsce, co stanowiłoby groźną konkurencją dla przemysłu rodzimego.

URZĘDOWA.

— Komisje egzaminacyjne dla urzędników państwowych. Przy urzędzie Delegata Rządu utworzyła się komisja egzaminacyjna dla urzędników państwowych.

Skład powyższej komisji jest następujący, — dla urzędników I kategorii, podlegających egzaminowi, p. Dworakowski i p. K. Wimbor, — dla urzędników II kategorii p. Hrykowiec i p. Makarow, — dla urzędników III kategorii p. Rejss i p. Hrychorowicz. Dla urzędników urzędu Delegatury Rządu egzamina odbędą się w dniu 28. IX. br., a dla urzędników urzędu Komisariatu Rządu, oraz starostw w dniu 5 X. rb. (I)

Z SĄDOWNICTWA.

— Procesy polityczne. W październiku odbędą się w Wilnie dwa wielkie procesy polityczne przeciwko komunistom, na czele ze studentem Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Regalskim, oskarżonym o usiłowanie dokonania przewrotu państwowego w dniu 1 maja 1924 roku. W pierwszym procesie liczba oskarżonych wynosi 93 osoby, w drugim — 54 osoby. Przewody sądowe, wobec wielkiej liczby oskarżonych i świadków, odbędą się w sali Rady miejskiej.

— Urlop p. prokuratora sądu apelacyjnego. Od dnia 12 bm. zaczął korzystać z jednomiesięcznego urlopu wypoczynkowego. Prokurator sądu apelacyjnego p. Stanisław Pilszczyński.

Zastępować go będzie w sprawach służbowych podprokurator sądu apelacyjnego p. Michał Kaduszkiewicz. (I)

WOJSKOWA.

— W sprawie oficerów rezerwy i szeregowych pospolitego ruszenia. Ministerstwo Spraw Wojskowych ma zamiar w najbliższym czasie przeprowadzić zebranie kontrolne oficerów urodzonych w latach 1901, 1898, 1895, 1885, 1881, i 1875, oraz szeregowych pospolitego ruszenia urodzonych w latach 1901, 1897, 1896, 1895, 1890 i roczników 1899 i 1900, pozatem tych którzy w roku bieżącym nie odbywali ćwiczeń wojskowych. Zebrania powyższe M.S.W. przeprowadza w celu sprawdzenia książeczek wojskowych, uporządkowania stosunku służbowego, oraz specjalności wojskowych. (I)

Z POLICJI.

— Jubileusz policji. W związku z mającym się odbyć w dniu 20 bm. jubileuszu dziesięciolecia istnienia na Ziemiach Wschodnich policji państwowej, w wymienionym dniu odbędzie się defilada policji pieszej i konnej. w Wilnie. (I)

— Egzamin dla oficerów P. P. Z powodu tego, że niektórzy oficerowie policji państwowej nieopanowali dorywcześnie musztry policyjnej Komendanta Okręgowej P. P. na m. Wilno nadkomisarz p. Raszczyński zarządził, aby wszyscy oficerowie przygotowali się do egzaminu z musztry, który odbędzie się 16 października rb. (I)

— „Inteligencja” w policji. Komenda Główna P. P. w Warszawie wydała rozkaz, że wszyscy niżsi funkcjonariusze policji państwowej którzy posiadają kwalifikacje na oficerów P. P. mają prawo za imiennym zezwoleniem Komendantów Okręgowych objęcia brzegów naramienników (prócz dolnych brzegów) sznurkiem koloru białoniebieskiego. (I)

MIJSKA.

— Poranki operowe. Komisarz Rządu na m. Wilno p. K. Wimbor udzielił zezwolenia p. Swidłowskiemu na urządzanie poranków operowych i muzycznych w dniach świątecznych oraz przedświątecznych w gmachu teatru polskiego „Lutnia”.

Zezwolenia ważne jest od dnia 1 października. (I)

— Zezwolenie na zabawy. Komisarz Rządu p. K. Wimbor udzielił zezwolenia Zarządowi Polskiej Macierzy Szkolnej im. Tadeusza Kościuszki na urządzanie zabaw, oraz przedstawień amatorskich w dni świąteczne i przedświąteczne w lokalu własnym koła. Zezwolenie niniejsze jest ważne do dnia 31 grudnia r. b. (I).

— Po ćwiczeniach trzeba się pobawić. Komisarz Rządu zezwolił Towarzystwu Gimnastycznemu „Sokół” na urządzanie w lokalu własnym przy ul. Wileńskiej № 10, sobótek dla członków towarzystwa, oraz wprowadzonych gości. Zezwolenie jest ważne od dnia 31 grudnia r. b. (I).

— Posiedzenie komitetu rozbudowy miasta. W środę dnia 16 b. m. o godzinie 7 wieczór w lokalu magistratu m. Wilna odbędzie się posiedzenie komitetu rozbudowy miasta Wilna. (I).

Samobójstwo czy morderstwo?

Znamienne groźby.

Otrzymałmy prywatną drogą wiadomość, że p. Witold Kuciewicz, osadzony na Łukiszczkach, jako podejrzany o zabójstwo Cestawa Mikoszy, wystąpił czy też zamierza wystąpić z procesem przeciw redakcji „Kurjera Wileńskiego”.

Groźba ta jest wielce charakterystyczna. Świadczy, iż sam Kuciewicz, czy też ktoś z jego otoczenia tak jest naszem i rewelacjami zdenerwowany, że ich uważnie czytać nie może i znajduje to, czego nie napisano.

Już list Kucewicza, nadesłany nam d. 20 sierpnia i wydrukowany bez żadnych zmian w № 187 „Kurjera”, sprawiał wrażenie przysłowiowych nożyc, odrywających się po uderzeniu w stół. List ten spowodowany był artykułkiem, umieszczonym w № 184 „Kurjera” z d. 18 sierpnia j. t. „Samobójstwo czy zabójstwo”. Przedstawiono tu zajęcie w Ołonie w sposób możliwie jaknajbardziej obiektywny, ściśle według opowiadania osób, znających przebieg wypadku. Ani słowem nie rzucono podejrzenia, iż mordercą mógł być Kuciewicz.

Mimo to, ten ostatni wystąpił z długą i mglistą epistolą, w której usiłował przedstawić Mikosze, jako próżniaka, ateusza, bolszewika (co wszystko okazało się nieprawdą), a oszczerstwa swe zakończył zdaniem: „Dałoby się wiele napisać, lecz chcę włączyć za zasadę że nieboszczyków się niekrytykuje...”

Wszystkich dalszych rewelacjach „Kurjer” wciąż zachowywał tę samą ostrożność. — Zamieszczając tylko część znoszonych nam wiadomości, stale usuwaliśmy nazwisko Kucewicza, na którego wskazywali prawie wszyscy informatorzy.

Nie bacząc na to, nożyc jeszcze raz się odezwały. Mianowicie, w artykule, umieszczonym na szpaltach „Dziennika Wileńskiego” z dnia 5 b. m. Czytaliśmy tu:

„Byli sędzią śledczy” żąda aresztowania p. Kucewicza”.

Nie zgadzaliśmy się z prawdą. W liście b. sędziego śledczego (wydr-

kowanym w № 199 „Kurjera” z dn. 4 b. m.) nazwisko Kucewicza ani razu nie jest wymienione. B. sędzia śledczy wyrażał jeno zdziwienie, że — wbrew zwykłej praktyce — nie izolowano człowieka, którego cała okolica podejrzewa o spełnienie zbrodni.

Osoba Kucewicza, jako obwinionego, ukazała się na łamach „Kurjera” dopiero wówczas, gdy śledztwo sądowe doprowadziło do jego aresztowania. Nawet wtedy jednak powstrzymaliśmy się od ogłoszenia całej masy informacji, które mi zasypały nas bliźni i dalsi sąsiedzi Ołony. Wspomnieliśmy np. o jednym tylko wypadku śmierci ludzkiej, który dał powód do pomawiania Kucewicza o czyn zbrodniczy. Tymczasem informatorzy nasi inne jeszcze opowiadają historie. Nie powtarzaliśmy ich, bo opowieści te, oparte tylko na pogłoskach, przedstawiają się bardzo mętne.

Na podstawie wszakże tych gawęd jedno napewno ustalić można, a mianowicie: że ludzie, którzy się z Kucewiczem stykali, uważali go — może zresztą niesłusznie — za zdolnego do popełnienia zabójstwa.

Ta właśnie opinia, znana niewątpliwie Kucewiczowi, mogła spowodować zbyt gorące jego odezwanie się wzorem przysłowiowych nożyc.

Precyzując nasze stanowisko, raz jeszcze stwierdzamy, że nie mamy podstawy twierdzić, że Mikosze zabił Kucewicz. Przeciwnie — zaznaczamy, iż — jak przypuszczają niektórzy okoliczni mieszkańcy — mógł to uczynić ktoś inny. Jedno tylko wiemy napewno, mianowicie, że absolutnie nikt w samobójstwo Mikoszy nie wierzy.

Do władz śledczych teraz należy ustalić, czy ta opinia jest słuszna, Ze względu wszakże na nastrój umysłów, wydaję się nam koniecznym doprowadzić do procesu (nawet gdyby śledztwo dało wyniki ujemne), bo tylko rozprawa sądowa ujawni całą prawdę i uspokoi wzburzoną opinię publiczną.

Ruch wydawniczy.

— „Szubrawiec”. (Jednodniówka satyryczno-humorystyczna). Wilno niema szczęścia do wydawnictw humorystycznych. Kilkanaście lat temu grono lekarzy i adwokatów wydało parę numerów „Plotki”, ilustrowanej przez Siostrzeńcównę, potem ukazywały się sporadycznie „Achy”, produkowane przez te same siły.

Były to rzeczy dowcipne i ze smakiem. Natomiast wszystkie występy na polu humorystyki „fachowych” dziennikarzy są przeważnie rozpaczliwie głupie, nudne i ordynarne. Tak też przedstawia się i ostatnia jednodniówka „Szubrawiec”.

Pełno w niej przedewszystkiem błędów ortograficznych („wzożyłymi makrami”); pełno zdań niepopolnie zbudowanych („Jakby się tam nie starała cała Polska...”), świadczących, że autorami są ludzie o wykształceniu ledwo elementarnym — O dowcipie, o ironji, satyrze, o jakiejś takiej finezji — mowy tu, oczywiście, niema. Za dowcip redakcja uważa grubiańskie wymysły — niby to mówiące prawdę w oczy, a w rzeczywistości nie mówiące nic.

Najgorsze jest wszakże to, że pod pozorem zwalczania rozpusty, panowie redaktorowie przemycają obrázky mocno pornograficzne.

„Poszła żona sekretarza Potanicować Simi—Simi, Podszedł murzyn, objął kibię I ustami młazcze „mimi”.
Prawą ręką błodro ścisła,
A kolano w krocze wciska” i t. d.

Wydawcom „Szubrawca” należy zwrócić uwagę, że nie każdy, kto umie stawiać litery jest literatem — podobnie, jak nie każdy felczer jest lekarzem chorób społecznych.

List do Redakcji.

Do Redakcji „Kurjera Wileńskiego”.
Szanowny Panie Redaktorze!
Dziś ukazał się na bruku Wileńskim ohydny świątek pod nazwą „Szubrawiec” z podpisem moim w charakterze redaktora. Otóż niniejszym oświadczam, że podpis ten zasadniczo zgodził się dać p. Gutowskiemu syn mój student, również Zygmunta z zastrzeżeniem, że przed umieszczeniem, jego nazwiska, będzie mu przedstawione pismo do przejrzenia.
P. Gutowski jednak tego nie uczynił i numeru przed wydaniem nie pokazał.
Podpis swój syn mój zobaczył dopiero dziś i z oburzeniem oświadczył, że takiego paskuctwa nigdy by nie aprobował.
Proszę przyjąć wyrazy... i t. d.

Zygmunt Rewkowski.

KRONIKA.

Dziś—Siedmiu Boleści N. M. P
Jutro—Suchy dzień. Cyprjana.
Wschód słońca—g. 5 m. 09
Zachód „ — g. 5 m. 52

Wtorek 15 września

Nocne dyżury aptek.
W tym tygodniu dyżurują:
Augustowskiego—Mickiewicza 10.

Rzeczniadła i Sapożnikowa—Zawalna 41
Jurkowskiego—Wileńska 8.
Rodowicza—Ostrobramska 4.

Stale dyżurują:
Paka — Antokolska 54.
Sieklerzyńskiego—Zarzecze 20.
Sokolowskiego—Nowy Świat, Targowa 9
Szantyr — Legjonowa 24
Zajączkowskiego—Zwierzyniec, Witoldowa

Zycie gospodarcze.

Dalszy wzrost bezrobocia.

Między 15 a 22 sierpnia liczba bezrobotnych zarejestrowanych przez poszczególne państwowe urzędy pośrednictwa pracy wynosiła na całym

terenie Rzeczypospolitej 180.050 osób wobec 177.300 osób w tygodniu poprzednim. Najwydatniejszy wzrost bezrobocia daje się zauważyć w województwie białostockim i śląskim.

Pożyczka dolarowa.

W ostatnich czasach wzmożło się zapotrzebowanie obligacji 5-procento-

W sprawie betoniarńi miejskiej. Magistrat m. Wilna ma zamiar uruchomić w 1926 roku własną betoniarńię, gdyż sprowadzanie do Wilna płyt chodnikowych jest związane z ogromnymi kosztami, oraz z wielkimi trudnościami. (I).

Z KASY CHORYCH.

Kara za nadużyc'a w Kasie Chorych m. Wilna. Michał Żejmo właściciel pracowni szewskiej przy ul. Wilkomierskiej № 131, za oszukanie zameldowanie się w Kasie Chorych w celu skorzystania z pomocy lekarskiej, został skazany przez Sąd Pokoju m. Wilna w dniu 26.VIII r. b. z art. 591 K. K. na 3 miesiące więzienia.

SPRAWY AKADEMICKIE.

„Tydzień Akademika”. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zezwoliło Radzie Naczelnej do spraw pomocy młodzieży akademickiej w Warszawie na urządzenie w czasie od 4. IX. do 11. IX. br. kwesty p. n. „Tydzień Akademika”. (I)

Uwagze akademikow polonistow. Koło Polonistow U. S. B. podaje do wiadomości nowostepujacych akademikow, pragnacych zapisac sie na studjum polonistyczne Wydz. Hum. U. S. B., iż wszelkich informacyj, dotyczacych studjow, umiejtnego doboru wykladow i t. p. udzielaja dyzurni czlonkowie Przejdzium Kola w poniedzialki i wtorki od godz. 12 — 13 oraz w soboty od g. 17 — 19 w lokalu Seminarjum Polonistycznego — Zamkowa, 11.

ZE SZKOLNICTWA.

Kierownictwo przedszkola im. Sz. Konarskiego (obecnie „Dziecko Polskie” pod opieką P.M.S.) oddzielone od szkoły Nr. 20 i przeniesione na ul. Wiułskiego 2 m. 4 (naprzeciwko Zarządu Kolei, i obok Stacji Miejskiej) prosí uprzemnie swoich klientow, ktorzy na wiosne zastrzegli wakans, aby zechcieli niezwlocznie powiadomic szkole, ktore z dzieci maja zostac, gdyz wobec b. nielicznych klas o nauce systematycznej, musi byc wiadomem czy mozna przyjmowac nowe dzieci i ile mlancowice.

Początek zajęć w szkole dn. 16 bm. o g. 9 rano, w przedszkolu o godz. 9 i pół r.

HARCERSKA.

Zezwolenie na sprzedaż znaczków harcerskich. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieliło zezwolenia Związkowi Harcerstwa Polskiego na sprzedaż znaczków (marcelek harcerskich) pod warunkiem, że znaczki te będą miały wygląd odróżniający je widocznym kształtem, rysunkiem i napisem od znaczków pocztowych i stemplowych. (I)

SPRAWY ŻYDOWSKIE.

Gimnazjum hebrajskie w Wilnie. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego udzieliło Zarządowi Zjednoczonego Komitetu „Talmudtor Społecznych” Wład Hamenchoid koncesji na otwarcie i prowadzenie w Wilnie w ciągu roku szkolnego 1925/26 gimnazjum żeńskiego ośmioletniego typu humanistycznego z językiem wykładowym hebrajskim, o urzędowej nazwie. Gimnazjum hebrajskie żeńskie „Tuszyja” w Wilnie.

RÓŻNE.

Aeroplan rumuński nad terytorjum Polski. Wczynie pomiędzy 17.VIII, a 31.X nad terytorjum Polski przeleci dwukrotnie aeroplan cywilny rumuński w drodze z Bukaresztu do Pragi i z powrotem. Z powodu tego władze zarządziły, aby w razie potrzeby udzielić lotnikom pomocy. (I)

Odebranie debitu pocztowego. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odebrało debit następującym czasopismom: „Danciger Abendpost” wydawanem, w Gdańsku, „Deutsche Zeitung” wydawanem, w Berlinie, oraz „Studenckiemu Wiestnikowi” wydawanemu w Pradze w języku białoruskim. (I)

Zezwolenie na urządzenie kwesty. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieliło zezwolenia Towarzystwu Kulturalno Oświatowemu p. n. „Skarb Pracy” na urządzenie jednotygodniowej kwesty w czasie od 15 do 21 października. (I)

Z PROWINCJI.

Uruchomienie aparatu telefonicznego. Dla użytku publiczności, został uruchomiony przy trakcie Malackim aparat telefoniczny, który

ma połączenie z miastem przez centralę III komisariatu. (I)

Komisja rewizyjna. W związku z notatką zamieszczoną w № 202 „Kurjera Wileńskiego” w dniu 12 bm. zjechała do Rudziszek Komisja z ramienia Delegatury, badająca nieporządków w gminie Rudziszki.

Mamy nadzieję, że sprawa wykrycia nieporządków zostanie załatwiona w szybszym temple.

Jednocześnie zostanie podpisana petycja do Delegata Rządu w sprawie rozwiązania dotychczasowej Rady Gminnej, za jej nieudolność oraz uzależnione w każdej sprawie od Kucewicza stanowisko. Petycję podpisało kilku radnych dotychczasowej Rady Gminnej oraz kilkadziesiąt osób najbardziej wpływowych na terenie gminy Rudziszki.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

W Wilnie.

Nagły zgon. Dn. 13 b. m. w poczekalni 3 kl. dworca osobowego zmarła nagle na atak sercowy Anna Kucielska, zam. w Warsza wie (ul. św. Wincenciego 29). Złwłoki odesłano do kostnicy szpit. św. Jakóba.

Samobójstwo. Dn. 13 b. m. Chaim Smerdlin. (W. Stefańska 2 m. 4), popełnił samobójstwo przez powieszenie się na kłamece drzwi. Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził śmierć. Przyczyna samobójstwa — rozstrój nerwowy. Złwłoki zabezpieczono.

Usiłowanie samobójstw. Dn. 12 bm. Kłobisówna Janina, (Cedrowa 49), usiłowała popełnić samobójstwo przez wypicie znacznej dozy esencji octowej. Wezwane pogotowie ratunkowe odwiozło ją w stanie dość poważnym do szpit. żydowskiego.

Usiłowanie utopić się w Wilji Wojtkiewicz Aleksander, zam. w Niemenczyźnie. Wyciągniętego z wody desperata odwieziono do szpit. św. Jakóba w stanie nie zagrażającym życiu.

Usiłowanie umyślowo chora Wiktorja Jomont, (Lwowska 37) usiłowała pozabawić się życia przez rzucenie się pod przejeżdżający samochód.

Pożar. Dn. 12 b. m. zapaliły się sadze w komnie domu nr. 9 przy ul. Mickiewicza będącym własnością Joachima Dorochows, przyczym zapaliła się podłoga w pustem mieszkaniu. Przybyło na miejsce 4 strażaków, którzy ogień stłumili.

Podrzutki. Dn. 12 bm. znaleziono podrzutka pići męskiej przy ul. Montwiłowskiej 13, oraz podrzutka pići męskiej przy ul. Zakretowej 7. Obydwoje dzieci skierowano do przytułiska im. Dzieciątka Jezus.

Rabunek. Dn. 13 b. m. na Bolesława Kozłowskiego, (Wilkomierska 135), napadło 2 nieznanych osobników około domu nr. 111 przy ul. Wilkomierskiej, przy-

czym jeden z nich uderzył go w twarz i zrabował mu 122 zł.

Kradzieże. Dn. 12 b. m. Antoniemu Czarnieckiemu (Rozbrat 22 m. 2) skradziono z budki mieszczącej się przy ul. Poleskiej, kożuch i palto ogólnej wart. 80 złotych.

W nocy z dn. 11 na 12 b. m. z niezamkniętego mieszkania Stefanji Bukienowiczowej (Sniegowa 84), skradziono złoty zegarek wart. 50 zł. Kradzieży dopuścił się Sawicki Zygmunt, zam. tamże, którego policja przytrzymała.

Dn. 12 b. m. dokonano kradzieży bielizny ogólnej wart 80 zł. ze strychu domu nr. 6 przy ul. Sofjaney na szkodę Chał Buslos.

Dn. 13 b. m. na zabawie strażackiej w lokalu przy ul. Kijowskiej 19, schwytao na gorącym uczynku kradzieży różnych rzeczy z bufetu Jana Gobren, (Ponarska nr. 18).

Dn. 12 b. m. dokonano kradzieży ubrań u Marcina, Prąckiego, Dr. Romarda i Preweli, zauł. Sw. Jerski 4 m. 1), na ogólną sumę 1000 zł.

Dn. 12 b. m. Albinowi Tomciukowi, (Połocka 55), skradziono aparat telefoniczny wart. 200 zł.

Dn. 14 b. m. Walterowi Izidorowi (Antokolska 22) skradziono z mieszkania za pomocą otwarcia drzwi wytrychem garderobę i bieliznę na sumę 170 zł.

Dn. 13 b. m. Lebleżyńskiemu Romanowi, (Siemianka 31) skradziono z ganku jego mieszkania samowar nikłowy wart. 250 zł. Kradzieży dopuścił się Edward Zyladnis, bez stałego miejsca zamieszkania którego policja przytrzymała.

Dn. 13 b. m. Balkiewiczowej Jadwidy, (Ponarska 49) skradziono 50 zł. z szafki podczas jej nieobecności w domu.

dn. 12 b. m. w nocy skradziono ze strychu domu przy ul. Zawalnej 22, bieliznę nie ustaloną dotychczas wartości na szkodę Zygmunta Warszawskiego.

Na prowincji.

Usiłowanie samobójstwa. W dn. 11 bm. w zaśc. Zabłocie gm. Trockiej pow. Wileńsko-Trockiego, usiłowała utroc się esencją octową Kozłowska Franciszka, lat 18. Wymienioną przewieziono do szpit. w Trockach w stanie nie budzącym obaw. Przyczyny usiłowania samobójstwa narazie nie ustalone.

Nieszczęśliwy wypadek. W dn. 10 b. m. o g. 18 w rzece około wsi Krzywe gm. Nożyckiej, pow. Daniłowickiego wskutek wypadnięcia z łodzi utonęła Zacharycz Marja lat 20.

Wykrycie mordercy. Przeprowadzone dochodzenie policyjne ustaliło, iż w dn. 9 bm. około Turgiel została zamordowana Ostrowska Michalina o tem morderstwie pisaliśmy w swoim czasie) przez mieszkańca Turgiel, Sokołowa Zacharjasza, lat 35. Wymieniony po zaarrestowaniu zeznał, iż usiłował dokonać zniewolenia na Ostrowskiej, a ponieważ ta się bronila i groziła mu odpowiedzialnością sądową, zadał jej cios kamieniem w głowę, wskutek czego nastąpiła śmierć. Sokołowa z aktami skierowano do sądziego śledczego. (I)

Teatr i muzyka.

Teatr Polski daje dziś ostatnią już premierę sezonu. Będzie nią „Chrześcijański Wojenny”, znakomita farsa Hennequin'a i Veber'a. Główną rolę męską zabawnego Marjolina—szofera i ordynasa wykona p. K. Wyrwicz, pozyskany jeszcze do Teatru Polskiego na kilka wieczorów. Resztę obsady tworzą L. Frenklówna, H. Dunin-Rychłowska, L. Detkowska, S. Purzycki, J. Hajduga i Inni. Całość reżyserował K. Wyrwicz.

Ze sportu.

Wilja I—Z. A. K. S. 14 : 0 (3 : 0).

W niedzielę dn. 13 b. m. na boisku Makkabi zmierzył swe sily mlodziutki Z. A. K. S. z Wilja, co prawda uległ i to uległ w stosunku 4 : 0, lecz jeżeli wziąć pod uwagę, że „Zaks” jest najmłodszym klubem sportowym w Wilnie i należy do klasy „B”, to wynikiem tym może się szczycić. Nie małą zasługę należy przypisać trenerowi „Zaksu” p. L. Kasznerowi, który swymi systematycznymi treningami potrafił tak postawić klub, z którym się muszą liczyć drużyny Kl. „A”. Co do samej gry, to do przerwy „Zaks” więcej i częściej atakował bramkę Wilji, lecz nie potrafił uzyskać ani jednego punktu strząc 3, z których jeden uzyskał p. Keszyci, strzelając pewnie w lewy róg bramki i p. Ksoł dwa. Po przerwie już gra nieciekawa ospa a z łepem pogrobwym Wilja z przeboju p. Oswieckiego uzyskuje ciekawy punkt. Sędziował, kulejąc, bardzo dobrze p. Nikolajew z Wilji I. Publiczności około 4000 tysięcy osób. (I)

Gielda warszawska

z d. 14—IX 25 r. Gielda pieniężna.

Table with columns: Gielda pieniężna, sprzedaż, kupno. Rows include: Belgja 25,07 1/2, Dolarj 5,95, Holandja 232,50, Londyn 28,50, Nowy York 5,89, Paryż 27,60, Praga 17,39, Wiedeń 87,75, Włochy 22,60, Szwajcarja 113,25, Stockholm 150,95, Kopenhaga 107,05, Funtj ang. 25,25, Frankl fr. 24,43.

Redaktor Józef Batorowicz.

Zjednoczenie Gospodarcze RAFINERJI OLEJÓW MINERALNYCH Sp. z ogr. odp. w Warszawie ODDZIAŁ W WILNIE. Zawiadomia o objęciu z dniem 15 b. m. wyłącznej sprzedaży nafty firm: PAŃSTWOWE ZAKŁADY NAFTOWE, Bracia Nobel S. A., Oleum Sp. z ogr. odp., Naftolej Sp. z ogr. odp., Fanto s. A., Tepege s. A. Adres biura sprzedaży: ulica W. Stefańska 23. Tel. 680.

MAGAZYN BRONI i przyborow myśliwskich F. ZIENKIEWICZA Wilno, Ś-to Jańska Nr. 9. Jako dostawca Wileńskiego Towarzystwa Łowieckiego, mam zaszczyt powiadomić P. P. Myśliwych o nadejściu większego transportu broni i przyborów myśliwskich, bezpośrednio z zagranicy. Dla P. P. Członków Klubów Łowieckich udzielam rabatu do 10 proc. i dogodne warunki przy nabywaniu bron, za okazaniem legitymacji członkowskiej. Z poważaniem F. Zienkiewicz.

Drukarnia „RUCH” Sp. z ogr. odp. w Wilnie, Tatarska 5, tel. 65. (własna odlewnia czcionek). Przyjmuje wszystkie roboty drukarskie od najmniejszych do największych. Kosztorysy na każde żądanie bezpłatnie.

CAŁE MIASTO już wie, że obuwie najlepszego gatunku najtaniej dostać można w nowo utworzonym europejskim magazynie W. Cyruliński Warszawa, Wierzbowa 9 (Plac Teatr.)

1000 PALT Nieprzemakalnych Gabardinowych Jesiennych Damskich i męskich. MAGAZYN NOWOŚCI MACIEJOWSKI I ARTZT Marszałkowska 127. Ceny bez konkurencji.

ZAKŁAD dentystyczny Roma w Krośnie poszukuje lekarza dentystry z prawem praktyki pracującego precyzyjnie w kauczuku i zlocie jako technika i asystenta. Ignacy Sienkiewicz froteruje podłogi systemem angielskim i francuskim, roboty wykonuje solidnie. Adres Żelgowskiego 6—17.

Szanujący swój czas korzysta zawsze z usług Biura Reklamowego w Wilnie ul. Garbarska 1, tel. 82. w którym ogłaszający się znajdzie praktyczną radę: jak ułożyć ogłoszenie, do którego pisma podać, w jakim miejscu umieścić itp. Za poradę się nie płaci. Kosztuje nie drożej niż w Redakcjach a zoszczędza znacznie fatygi oddając w BIURZE REKLAM ogłoszenia do wszystkich pism polskich rosyjskich i żydowskich codziennych i tygodniowych. Warunki najdogodniejsze. Darmo otrzymuje „Księgc Handlowo Przemysłowo Informacyjną WILNO” kto daje ogłoszenia za pośrednictwem Biura Stałym klientom znaczne rabaty.

Poszukuję 30—40.000 dolarów pod pierwszą hipotekę na większe nieruchomości położone w centrum miasta. Oferty skierować do biura ogłoszeń J. Karłina, Niemiecka 22. Do wynajęcia dwa oddzielne pokoje z umeblowaniem lub bez. Zygmunowska 18 m. 4. Dowiedzieć się w redakcji Kurjera Wileńskiego od 9 do 3 po poł.

Uczeń 7 kl. gimnazjum Państwowego poszukuje zajęcia, najchętniej może udzielać korepetycji uczniom od 1 do 6 kl. szkół gimnazjalnych. Specjalność język polski, niemiecki i matematyka. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Wileńskiego pod K B. Wielki medal srebrny PRACOWNIA zębów sztucznych L. Minkier ul. Wileńska № 21. Rutynowana Nauczycielka studentka uniwersytetu udziela lekcji i korepetycji w zakresie kursu szkół średnich. Specjalność: język polski najnowsza skróconą metodą dla obcokrajowców — pojedynczo lub w kompletach. Wiadomość ul. Montu-szki № 8 m. 4.